

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Biomedical fundamentals of development and education
Kierunek studiów	Pedagogika
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	pedagogika
Język wykładowy	j. polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Angieszka Linca-Ćwikła
---	---------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	2	4
konwersatorium			
ćwiczenia	30	2	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Zainteresowanie problematyką zdrowia i rozwoju człowieka. Do zrozumienia biomedycznych treści zajęć wystarcza przygotowanie z zakresu biologii i rozwoju człowieka na poziomie szkoły średniej
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu: auksologii, neurobiologii zdrowia publicznego oraz pedagogiki zdrowia
C2 – zapoznanie studentów z biologicznym rozwojem człowieka z uwzględnieniem zasad ochrony i wspomagania rozwoju na poszczególnych etapach ontogenezy oraz z wybranymi metodami jego oceny.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Ma uporządkowaną wiedzę na temat biologicznych i medycznych podstaw wychowania i kształcenia.	KW_09
W_02	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w aspekcie biologicznym	KW_09
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Dostrzega i analizuje dylematy bioetyczne z odniesieniami do tradycji nauczania Kościoła katolickiego i św. Jana Pawła II	KU_09
U_02	Potrafi ocenić przydatność typowych metod do oceny rozwoju fizycznego człowieka.	KU_05

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe**Wykłady:**

- 1) Podstawy auksologii – rozeznanie w terminologii (auksologia, ontogeneza, filogeneza). Prawa i kierunki rozwoju, aspekty ilościowe i jakościowe rozwoju, etapowość rozwoju. Czynniki wpływające na rozwój człowieka: czynniki endogenne (genotyp, czynniki matczyne). Czynniki egzogenne i ich klasyfikacja. Wiek rozwojowy i wiek metrykalny. Pojęcie normy rozwojowej. Akceleracja rozwoju – interpretacja, implikacje pedagogiczne. Metody oceny rozwoju. Interpretacja wyników oceny wzrastania za pomocą siatki centylowej. Diagnostyka nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży.
- 2) Podstawy neurobiologii – mózg jako miejsce integracji wpływów genetycznych i środowiskowych na cechy i zachowania człowieka.
- 3) Podstawy zdrowia publicznego – rozeznanie w terminologii (zdrowie, profilaktyka, promocja zdrowia, edukacja zdrowotna). Modele zdrowia i czynniki warunkujące zdrowie. Geneza zapotrzebowania na promocję zdrowia i edukację zdrowotną w kontekście sytuacji zdrowotnej na świecie i w Polsce
- 4) Podstawy pedagogiki zdrowia – rozeznanie w terminologii (pedagogika zdrowia, wychowanie zdrowotne, edukacja zdrowotna). Orientacja aksjologiczna w wychowaniu zdrowotnym. Sens i znaczenie ludzkiego ciała.

Ćwiczenia:

- 1) Opieka przedkoncepcyjna – definicja, cel i zasady opieki przedkoncepcyjnej. Metody rozpoznania płodności. Przebieg cyklu miesięcznego (podział na fazy, zmiany fizjologiczne jakie dokonują się w poszczególnych fazach). Interpretacja kart płodności. Antykoncepcja.
- 2) Okres prenatalny – kluczowe etapy w okresie rozwoju prenatalnego (okres zarodkowy i płodowy, granice czasowe, organogeneza). Zasady ochrony rozwoju dziecka w okresie prenatalnym – główne zagrożenia (alkohol, tytoń, promieniowanie rtg i inne substancje teratogenne).
- 3) Poród – przygotowanie do porodu (objawy okołoporodowe, znaczenie „Szkół rodzenia”). Fazy porodu, rodzaje porodu. Trendy zmian w zakresie nowoczesnej opieki okołoporodowej (dokument WHO „Poród nie jest chorobą”).
- 4) Noworodek – specyfika okresu: cechy biologiczne i psychospołeczne, cechy zdrowego noworodka skala Wirginii Apgar, odruchy bezwarunkowe, zasady wspomagania rozwoju psychospołecznego noworodka. Karmienie piersią – zalety, zasady.

- 5) Okres niemowlęstwa – specyfika, kluczowe osiągnięcia biologiczne i psychospołeczne, „kroki milowe” w rozwoju motoryki ich chronologia, pojęcie rozwoju psychomotorycznego i jego znaczenie dla postępu w rozwoju układu nerwowego.
- 6) Okres poniemowlęcy (wczesnego dzieciństwa) – specyfika, kluczowe osiągnięcia biologiczne i psychospołeczne.
- 7) Okres przedszkolny – przebieg i charakterystyka rozwoju w okresie wieku przedszkolnego (rozwój fizyczny, motoryczny, zaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych).
- 8) Okres młodszy szkolny - przebieg i charakterystyka rozwoju w młodszym wieku szkolnym (rozwój fizyczny, motoryczny, zaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych).
- 9) Okres dojrzewania – pojęcia adolescencji, dorastania i dojrzewania, charakterystyka ogólna okresu dojrzewania, chronologia przebiegu i charakterystyczne zjawiska.
- 10) Okres młodzięczy i stabilizacji. Okres rozwoju regresywnego starzenie się i starość.
- 11) Przemoc – podstawowe zasady diagnozowanie przemocy wobec dzieci. Prezentacja i analiza pedagogiczno-medyczna wybranych przypadków przemocy wobec dzieci w świetle przekazów medialnych w Polsce.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Dyskusja, Prace zaliczeniowe	Prace zaliczeniowe, Arkusz oceny
W_02	Prezentacja, wykład konwersatoryjny, praca z tekstem, metody aktywizujące	Prezentacja, dyskusja, obserwacja, prace zaliczeniowe, odpowiedź ustna	Prace zaliczeniowe, Arkusz oceny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Dyskusja, praca z tekstem	Obserwacja, prace zaliczeniowe	Prace zaliczeniowe, Arkusz oceny
U_02	Obserwacji i pomiaru	Karty płodności, siatki centylowe,	Prace zaliczeniowe

VI. Kryteria oceny, wagi...

Obecność na zajęciach – 10% oceny

Aktywność na zajęciach – 30% oceny

Ocena z prac zaliczeniowych – 60% oceny

Warunki zaliczenia wykładu: do zaliczenia wykładu wymagane są: obecności na zajęciach (dopuszczalna 1 nieobecność nieusprawiedliwiona), aktywność na zajęciach, zaliczenie prac pisemnych (egzamin, siatka centylowa, notatka z lektury). Egzamin będzie miał formę pisemną, w tym część testową, a także część zawierającą pisemne wypowiedzi studentów na pytania otwarte. Do egzaminu wymagane będą: treści wykładu, literatura obowiązkowa, będąca uzupełnieniem wykładu. Wszystkie części egzaminu będą punktowane; ocena końcowa będzie wynikała z uzyskanej punktacji. Ostateczne kryteria punktowe dla poszczególnych ocen zostaną ustalone w zależności od poziomu merytorycznego podczas egzaminu dla danego rocznika.

Warunki zaliczenia ćwiczeń: do zaliczenia przedmiotu wymagane są: obecności na zajęciach (dopuszczalna 1 nieobecność nieusprawiedliwiona), aktywność na zajęciach potwierdzająca opanowanie treści zawartych w tekstach obowiązkowych, przygotowanie multimedialnej prezentacji problemowej na zadany temat, zaliczenie prac pisemnych (kolokwium, karta płodności, lektury). Kolokwium (1 lub 2 w trakcie semestru) obejmuje treści ćwiczeń i zawartość obowiązkowej literatury przedmiotowej. Ostateczne kryteria punktowe dla poszczególnych ocen uzyskanych w trakcie kolokwium zostaną ustalone w zależności od poziomu prac zaliczeniowych i podane do wiadomości studentów.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	20

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Biomedyczne podstawy rozwoju i kształcenia, red. B. Woynarowska i in., PWN Warszawa 2008. Bezdroża antykoncepcji, red. A. Katalo, Wydawnictwo Gaudium, Lublin 2001. Malinowski A., Auksologia. Rozwój osobniczy człowiek w ujęciu biomedycznym, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2004. Auksologia. Rozwój biologiczny człowieka i metody jego oceny od narodzin do dorosłości, red. I. Mięśowicz, Wydawnictwo ASP, Warszawa 2001. Szczawińska M., Razem czy osobno – poród rodzinny, Wydawnictwo AZ, Kraków 2000. Czajkowska-Majewska D., Nowy lepszy człowiek, Wydawnictwo „Żak”, Warszawa 2005. Edukacja zdrowotna , red. B. Woynarowska, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018. Szewczyk T., Pedagogika zdrowia, w: Pedagogika. Subdyscypliny wiedzy pedagogicznej, B. Śliwski (red.), Tom III. Gdańsk, s. 337-359. Test przesiewowy do wykrywania zaburzeń w rozwoju fizycznym dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, red. M. Jodłowska i in., Instytutu Matki i Dziecka, Warszawa 2007. Rozpoznawanie płodności. Metoda objawowo-termiczna podwójnego sprawdzania. Podręcznik i Zeszyt ćwiczeń nr 1, Wydawca: Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Naturalnego Planowania Rodziny, Warszawa 2015.
Literatura uzupełniająca:
Linca-Ćwikła A., Odpowiedzialna prokreacja szansą dla prawidłowego rozwoju dziecka w okresie prenatalnym, w: Wartość życia a wychowanie. W XX rocznicę encykliki Jana Pawła II Evangelium vitae, red. M. Parzyszek, D. Opozda, B. Kiereś, Lublin 2015, s. 199-216. Linca-Ćwikła A., <i>Orientacja aksjologiczna w wychowaniu zdrowotnym - w świetle perspektywy personalistycznej</i>, w: <i>Pedagogika zdrowia w teorii i praktyce</i>, red. B. Zawadzka, A. Przygoda, T. Łączek, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kielce 2017, s. 45-64. <i>Edukacja zdrowotna. Podręcznik akademicki</i>, red. B. Woynarowska, PWN, Warszawa 2007, wyd. II 2017. Linca-Ćwikła A, <i>Biologiczne podstawy wychowania</i>, w: Pedagogika rodziny: podejście systemowe, Tom 2: Wychowanie rodzinne, red. M. Marczewski, R. Gawrych, D. Opozda, T. Sakowicz, P. Skrzydlewski, Gdańsk 2018, s. 67-85. <i>Sens i znaczenie ludzkiego ciała i ludzkiej płciowości</i>, w: Pedagogika rodziny Tom 3: Wychowanie do rodziny, red. M. Marczewski, R. Gawrych, D. Opozda, T. Sakowicz, Paweł Skrzydlewski, Gdańsk 2018, s. 99-116. Biomedyczne podstawy rozwoju, red. A. Jaczewski, Wydawnictwo „Żak”, Warszawa 1998. Wolański N., Rozwój biologiczny człowieka, PWN, Warszawa 2011.